

Energisystemet

En del av løsningen

Monica Berner, Seniorrådgiver, Ph.D

Avgjørende for Norges
klimaomstilling

37 virkemidler

536
ktonn CO₂
Utslippsresultat

4300

Enkeltprosjekt i offentlig og
privat sektor

21290

Tiltak for norske
forbrukere

8325 mnok
Innovasjons-
resultat

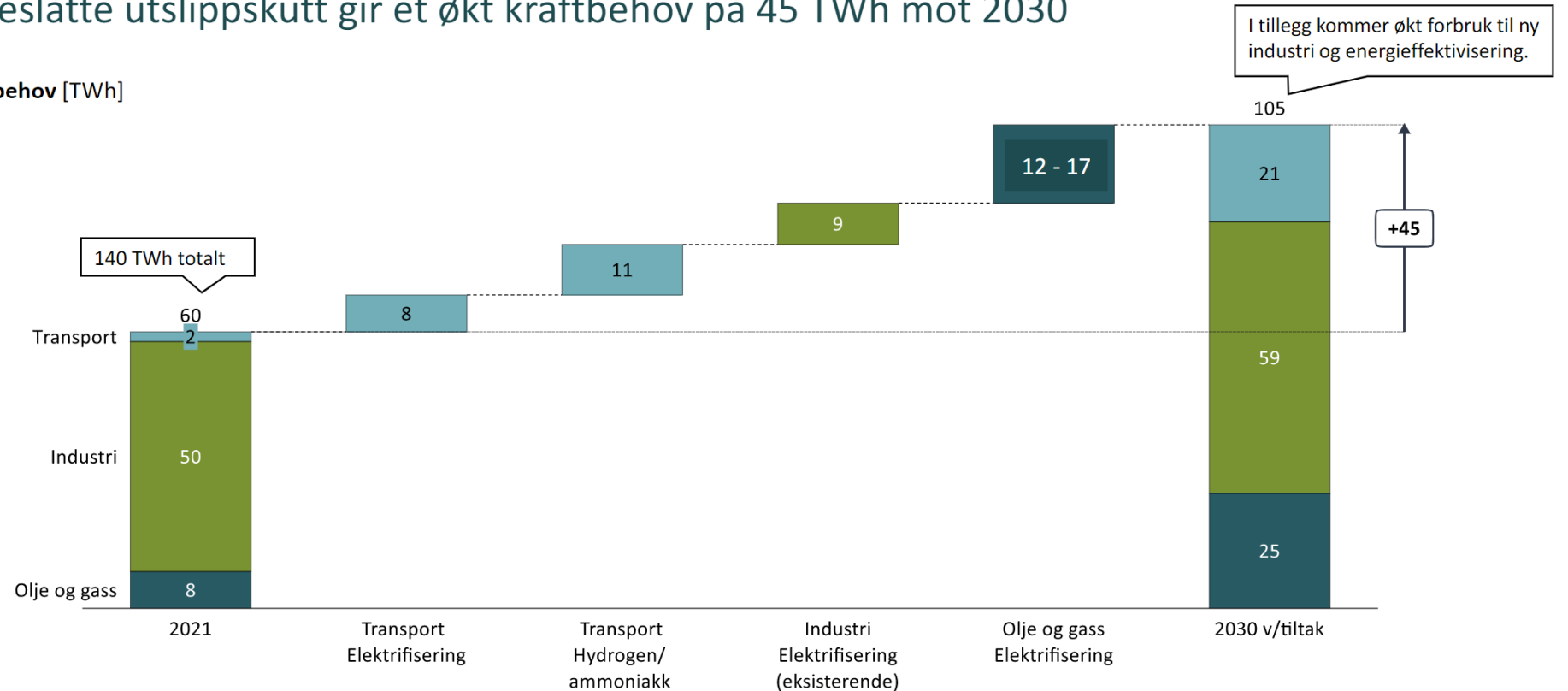

12 mrd
kroner tildelt

Økt etterspørsel

Foreslåtte utslippskutt gir et økt kraftbehov på 45 TWh mot 2030

Kraftbehov [TWh]

I tillegg kommer økt forbruk til ny industri og energieffektivisering.

Utslippskutt gjennom elektrifisering
[Mt CO₂-ekvivalenter]
av identifiserte kutt totalt

8 av 10.4 Mt

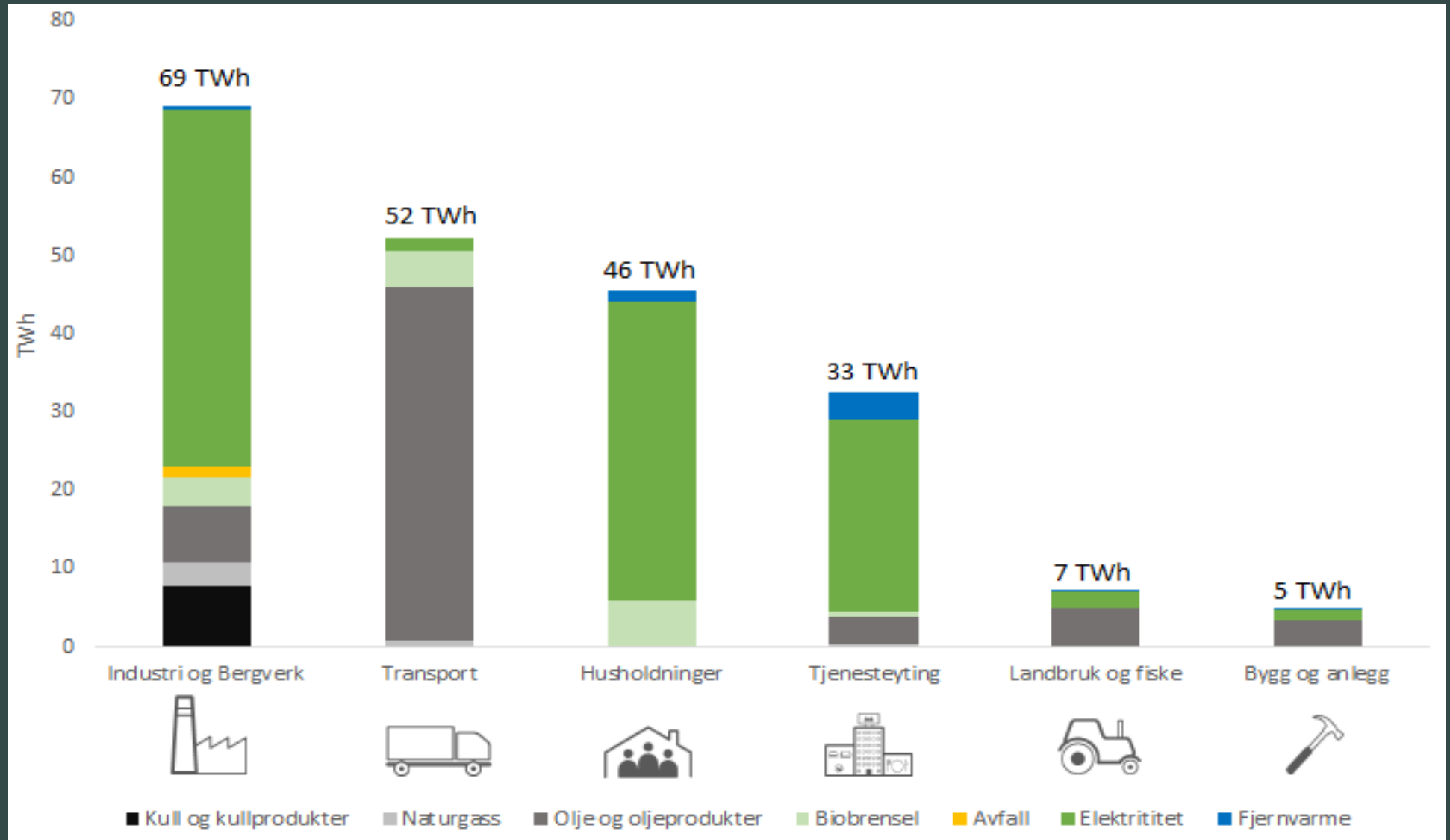
2-3 av 5.5 Mt

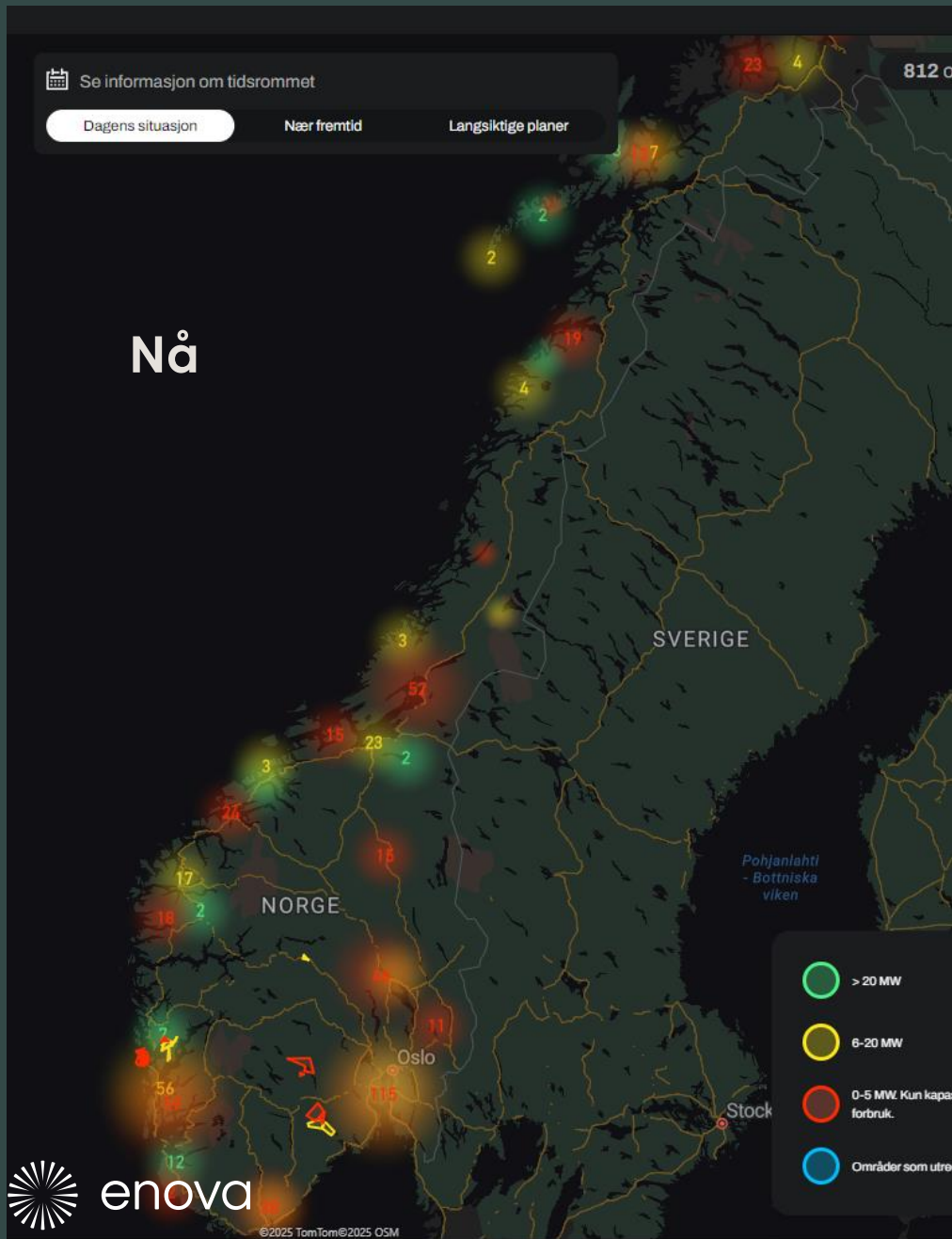
4-5 av 5.3 Mt

Totalt 15-16 Mt av 24 Mt
identifisert utslippskutt
elektrifiseringstiltak

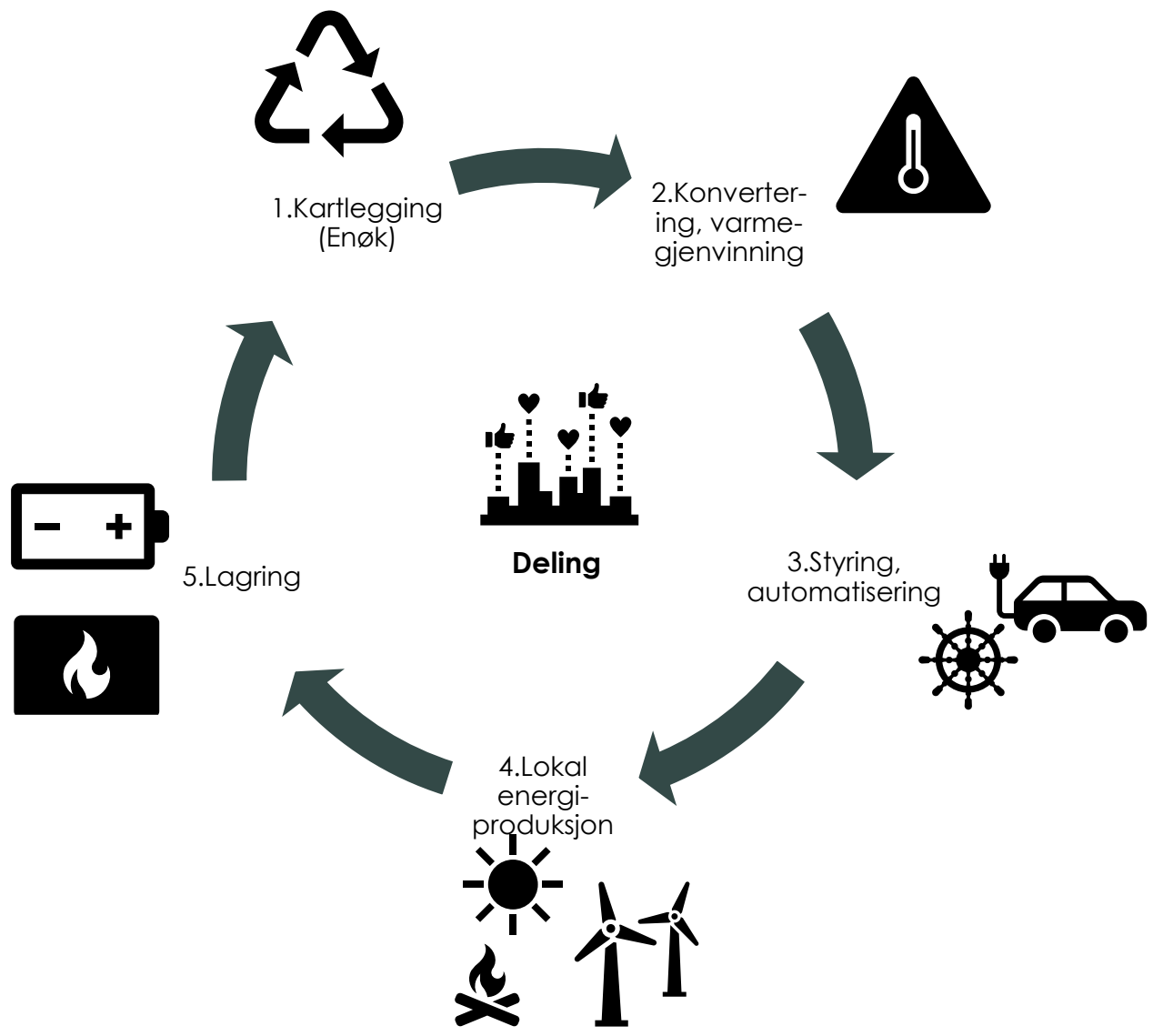
Kilde: SSB, NVE, Zero 2030

Hva må skje?

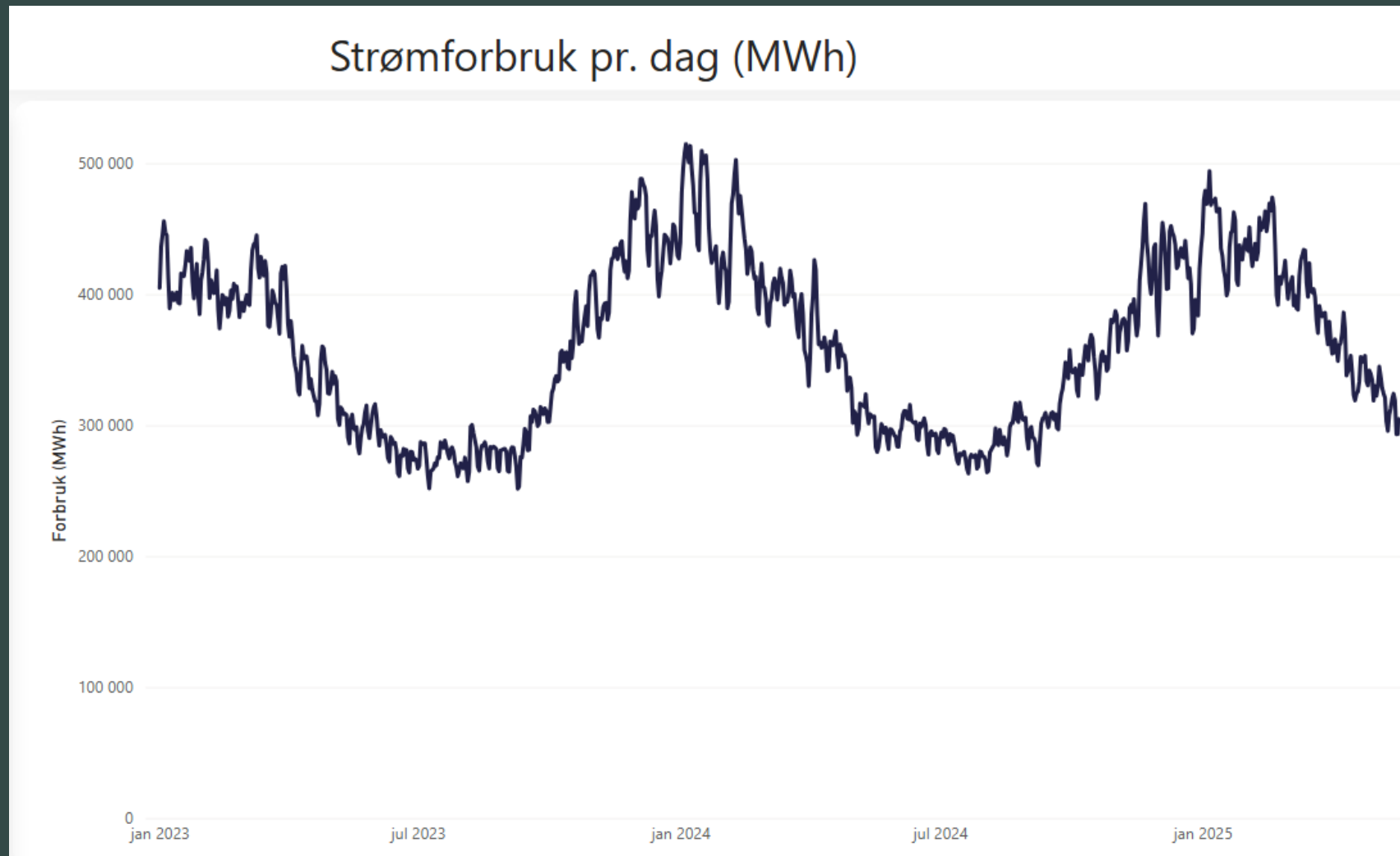

Hva må til?

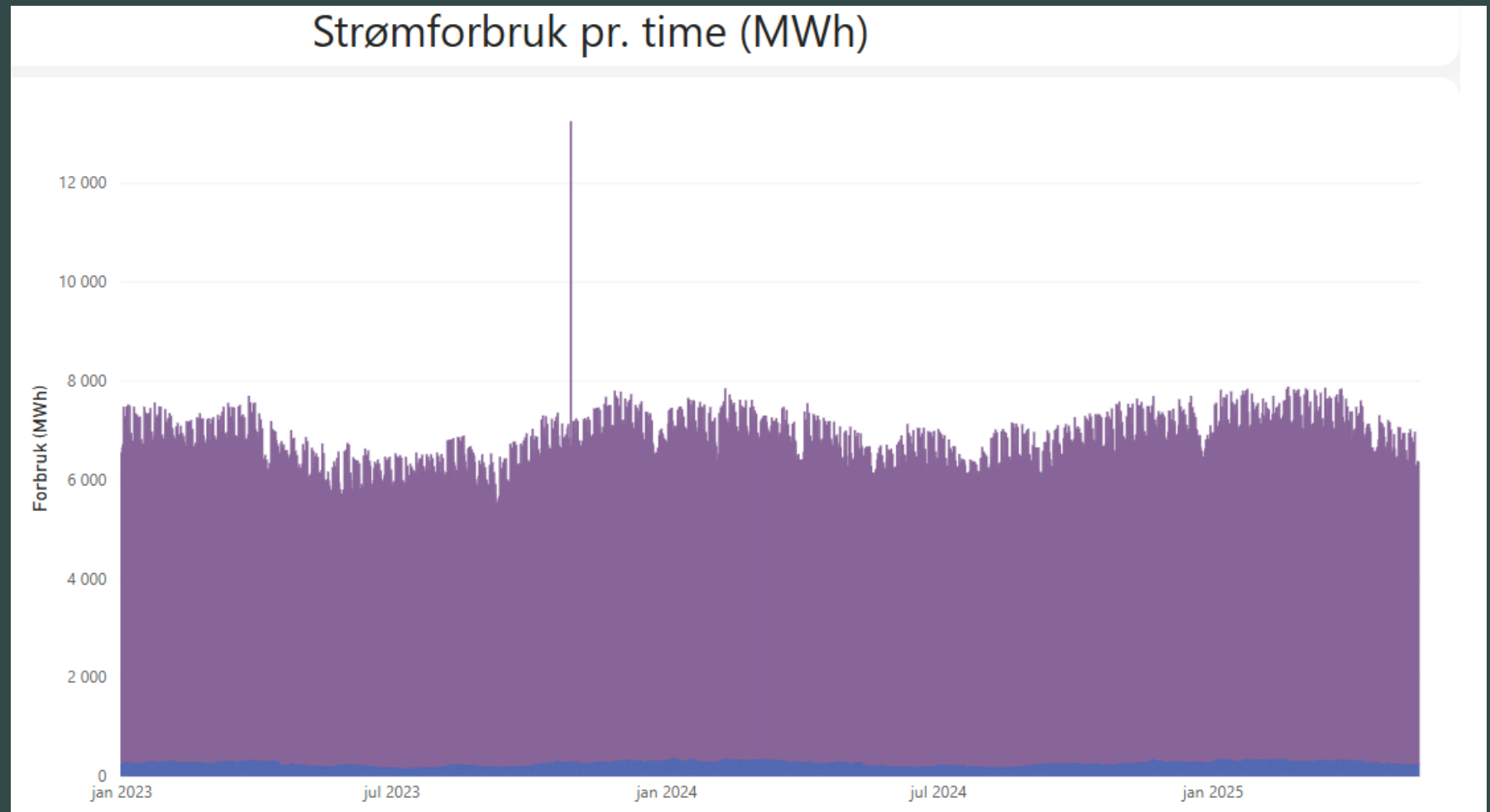

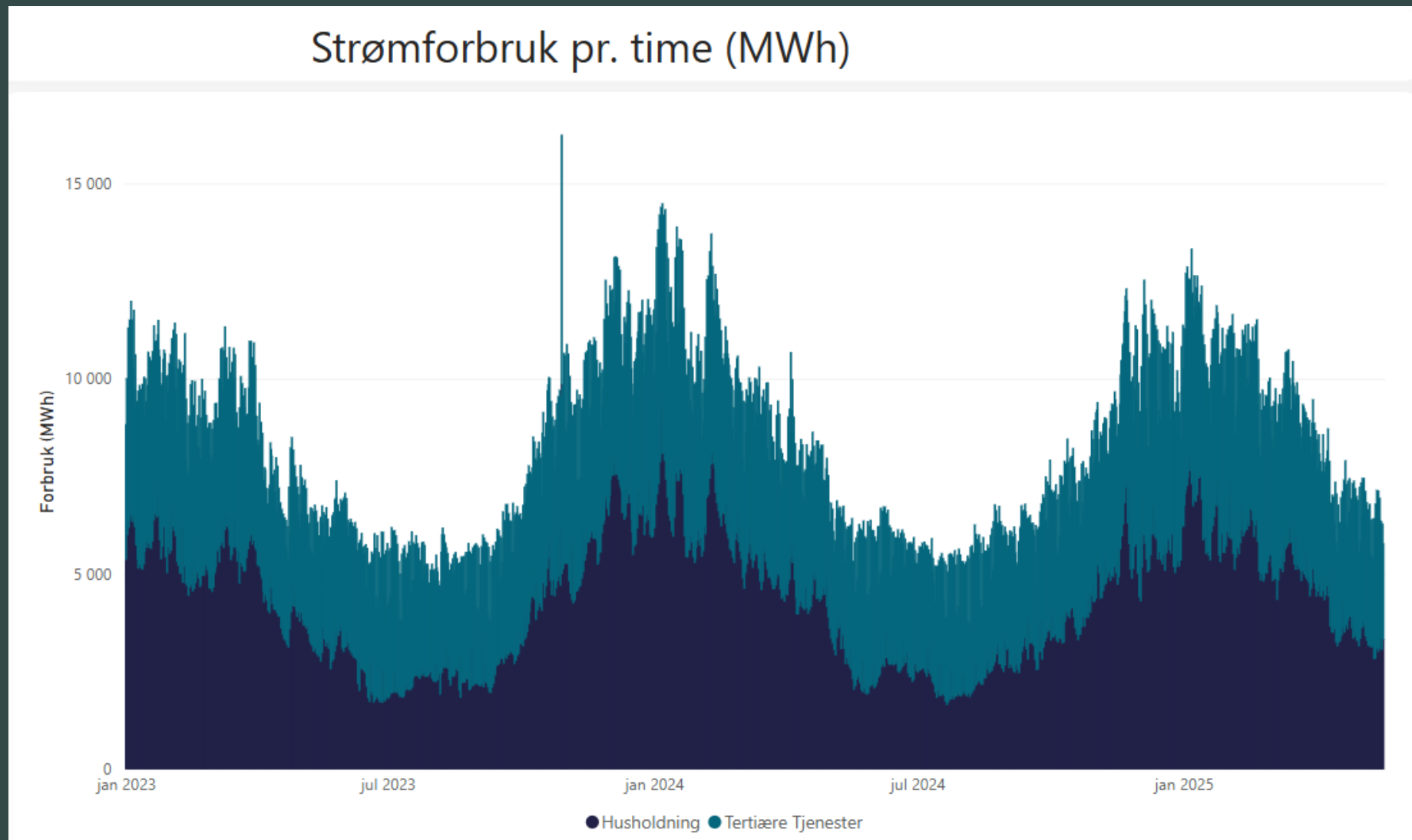
Samlet kraftforbruk over året time for time 2023 til i dag [MWh]

Industri - strømforbruk over året time for time 2023 til idag [MWh]

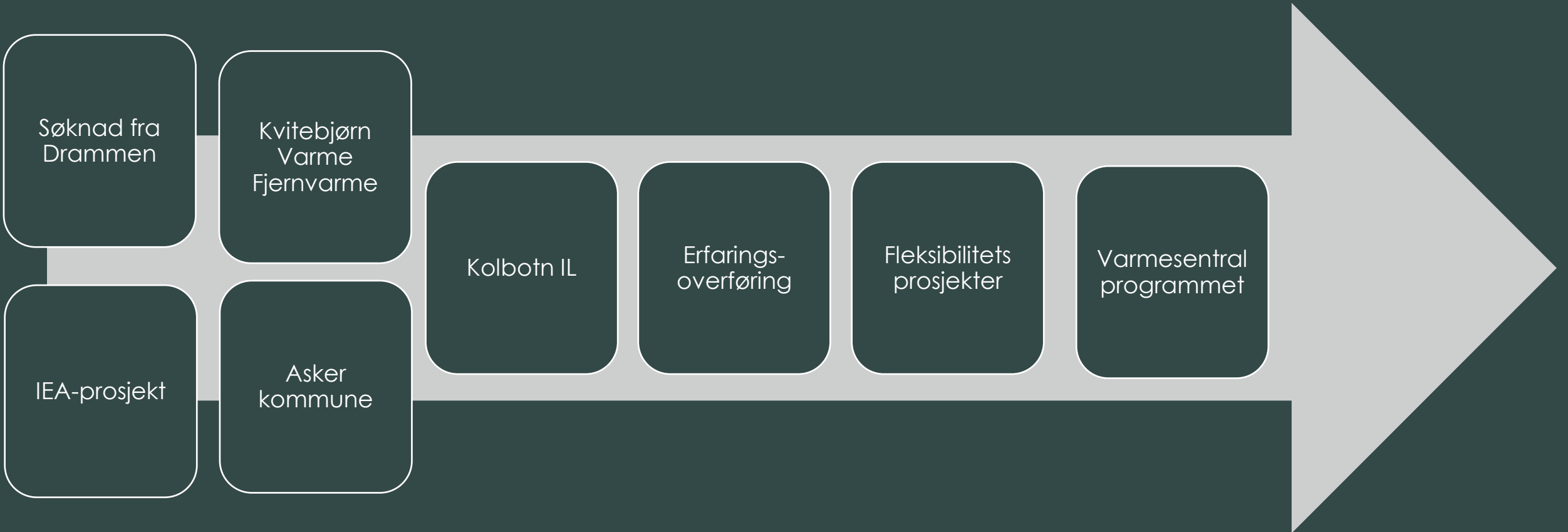
Strømforbruk over året husholdning og tertiære tjenester

Veivalg?

Geotermos – Prosjekter støttet av Enova

Kvitebjørn Varme fikk Fornybarprisen for lagringsprosjekt

Fjernvarmeleverandøren Kvitebjørn Varme er første vinner av Energi Norges Fornybarpris. I løpet av et par år håper de å ha i drift anlegget som skal utnytte overskuddsvarme fra sommeren til bruk om vinteren.

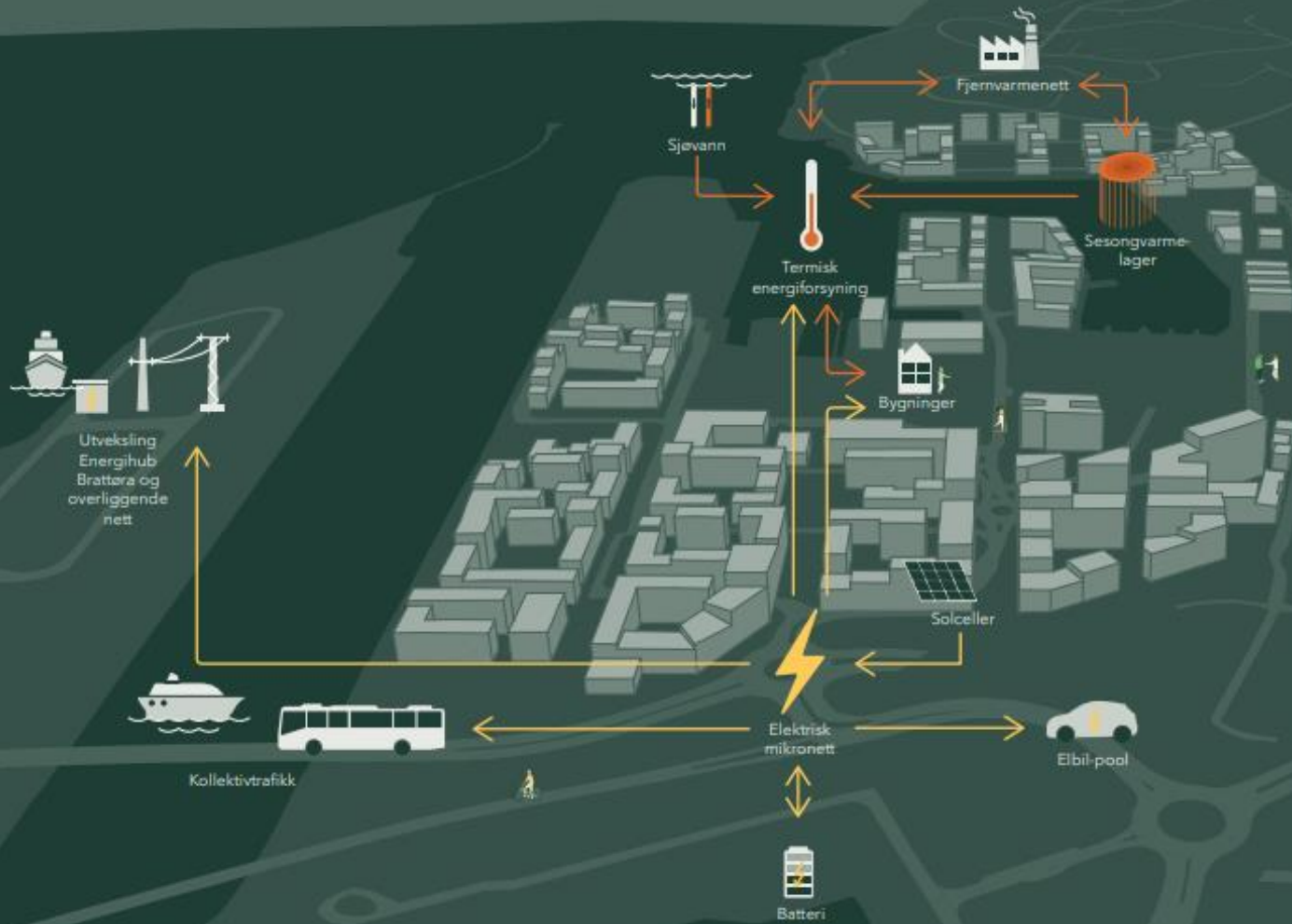

III. Europower

Varmesentral med energilager i Asker

Sesonglagring i Trondheim

Ref. NYHAVNA SOM NULLUTSLIPPSOMRÅDE, Konsept-utredning for innovative energi- og klimaløsninger i bygg, områder og energisystem

Foto. Enova

Fotballbaner

KIL -Sofiemyr

SFK - Lyn

Gjelleråsen IF

Monolitten IL

Varmesentralprogrammet

- Små < 3 MNOK
- Store < 9 MNOK
- Sjablongmessig støtte
  - Teknologi
  - Akkumulering
  - Naturlige arbeidsmedier

Intensjon med programmet

- Boost mot 2030
- Flere søknader
- Datafangst
- Modne prosjekt

Erfaring hittil

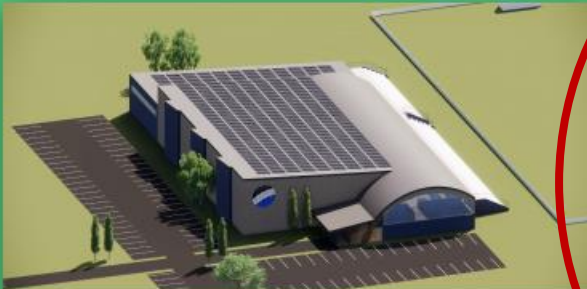
- God respons
- Godt datagrunnlag
- Mer treffsikkert
- Samarbeid med bransjeorganisasjoner
- Årlig justering av støtteintensitet

Pors fotball – støtte fra varmesentralprogrammet

En Grønn fremtid

Vår drøm om en grønn og bærekraftig fremtid, et anlegg som er selvforsynt med energi.

Solceller

Taket på 2600 m² skal dekket med solceller.

Bergvarme

Bergvarme til oppvarming av bygg, vann og undervarme på banene.

Undervarme

Begge banene skal varmes med bergvarme, erstatte elektrisitet og oljefyr.

Innovasjon

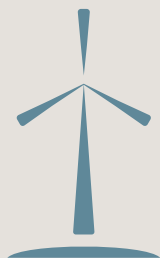
Fleksibilitet i energisystemet

- tre prosjekttyper

Utredning - Forprosjekt

- Utrede kostnadsgrunnlaget til pilot- eller investeringsprosjekter
- Større prosjekter, med stor innovasjonshøyde og stort spredningspotensial

Pilot

- TRL 5-7
- Prøve ut ny teknologi som ledd i å kvalifisere teknologien for senere kommersiell bruk

Fullskala investering

- Konkret og dokumenterbar miljøgevinst sammenlignet med en alternativ, mindre miljøvennlig investering

Ny rapport: Kostnader for konvertering til vannbåren varme i bygg

<https://www.enova.no/bedrift/bygg-og-eiendom/tema/nye-funn-om-kostnader-for-konvertering-til-vannbaren-varme-i-bygg/>

Sjekk våre nettsider

www.enova.no

